

Pablo Sotés

NUPeko Hizkuntza Plangintza Arloko zuzendaria

«Erraztasun gehiagorekin, euskarazko matrikulazioa asko handitu da»

Nafarroako Unibertsitate Publikoa eta euskararen bertako egoera ederki ezagutzen ditu. Psikologian doktore, 1990. urtetik irakasten du NUPen, Irakasle Eskolan. 2007tik Hizkuntza Plangintza Arloko zuzendaria da.

GONTZAL AGOTE

Argazkiak: Josu Santesteban

Ikasturte berriak aldaketa handiak ekarri ditu Nafarroako Unibertsitate Publikora, besteak beste gradu berrietan 72 irakasgai eskaini baitira euskaraz. Zer dela eta eman du NUPEk pauso hori?

Azken urteotan bidea prestatzen joan gara desagertzeaz dauden ikasgaiekin, 2010-2011 ikasturtean euskaraz eskaintza sendoa egiteko. Europar Unibertsitate Ereduari egokitutako ikasketetan eskaintza hori nabarmen handitu da. Proposatzen dena berria da, graduak daude, eta hasieran irakasgai asko komunak dira. Horrek errazten digu bidea, orain zazpi talde gaztelaniaz eta bi euskaraz eskaini ditza-kegulako, gradu desberdinetatik etorritako ikasleekin.

Zuek espero baino hobeto joan da matrikulazioa, euskaraz eskaini dituzuen gradu berri horietan?

Oraindik ez ditugu behin betiko datuak, bigarren seihilekoan gertatzen dena ikusi behar da, baina datuak oso pozgarriak dira. Kasu gehienetan espero baino gehiago izan dira euskaraz matrikulatu diren ikasleak. Betiere, jakinda gradu berriak direla, eta unibertsitate honetan erreferente nagusia ez dela euskara.

“Oraingo eredu [Boloniakoa] askoz ere malguagoa da eta euskara sartzeko aukera handiagoa dago”.

Dena den, NUPen dauden ikasle euskaldunen eta euskaraz ikasten dutenen arteko aldea oraindik ere handi samarra da.

Bai, hasieratik hori kezka handia izan dugu. Euskaraz ikasteko eskaintza bazegoen, hainbat irakasgaitan behintzat, eta hala ere ikasle euskaldun asko ez ziren horietan apuntatzen. Gaur unibertsitatera

etortzen direnen %20 inguru euskalduna da, baina gero ez datoz bat dakitenen eta euskaraz matrikulatzen direnen kopuruak.

Horretarako hainbat arrazoi daude. Zenbaitetan beldurra izaten dute, irakasgaia euskaraz hasi eta gero gaztelaniaz segitu behar badute. Bestetik, antolakuntzarekin lotutako arrazoiak izan dira, ordutegiak

eta abarrekoak. Azken horiek aldatzeko proposamen zehatzak egin genizkien ikastegietako arduradunei. Hiru urte hauetan, ikusi dugu horrek isla izan duela matrikula datuetan, alde hori gero eta txikiagoa da.

Joera aldatu dela uste duzu?

Dударик gabe. Erraztasun gehiago izan dutenean, kopurua asko handitu da. Orain, denborari begira, espazioari begira, antolakuntza zehatza dago eta hori nabaritu da.

Hortaz, Boloniak ezarritako ereduak onura ekarri dio euskaraz ikasteko aukerari?

Bai, bai hemen, baita beste unibertsitateetan ere. Azken urteotan hainbat lekutan entzun izan ditugu Boloniaren inguruko kezka, “euskaraz galduko du” eta halakoak, baina guk kontrakoa esaten genuen. Boloniak antolakuntza berria, iraultza txikia, ekarri du unibertsitatera. Horri esker NUPen sistema aldatu dugu; besteak beste, euskarari dagokionez. Aldaketa hori bereziki hasierako ikasturtetako irakasgaietan ikusi da, komunak diren horietan. Oraingo eredu askoz ere malguagoa da eta euskara sartzeko aukera handiagoa dago. Malgutasun pixka bat uzten digutenean, guk zirrikitu hori aprobetxatzen dugu.

Malgutasuna ez ezik, borondatea behar da. Gaur egun NUPen egon badago euskara normalizatzearen aldeko borondate hori?

Bai, batez ere D ereduari ikasi duten ikasleen jarraipena ziurtatzeko, gutxienez gaur egun hori ziurtatu nahi du errektoretza taldeak. Esaten badugu ikasleek eleanitzak izan behar dutela, unibertsitatean bertan eleaniztasuna landu behar dugu. Orain arte gehienbat gaztelania hutsez irakasten zen eta orain aukera hori zabaldu nahi da. Ez agian

nahiko genukeena, baina horretarako urratsak ematen ari gara.

Eskaintza akademikoaz gain, urrats horiek beste alorretan ere ematen ari dira?

Bai, jakina. Irakaskuntzarekin batera, unibertsitatean ere kudeaketa dago eta hor ere hainbat urrats

eman ditugu azken hiru urteotan. Esate baterako, aurreko lehen aldiz ikasleek matrikula euskaraz egiteko aukera izan dute. Horrez gain, komunikazio guztia euskaraz egin daiteke ikasle eta irakasle euskaldunen artean. NUPeko langile euskaldunak identifikatuta daude, nolabait ibilbide euskalduna ziurtatu dugu eguneroko zereginetan. Azkenik, Kultur Jardueretan ere orain hainbat ikastaro eskaintzen dira euskaraz.

Hortaz, zuzendari lanetan hasi zinetik hona egindako lanaren balorazioa positiboa al da?

NUPen 2007tik aurrera planifikatzen hasi da euskara eta lan horrek fruitua eman du. Hori begi-bistakoa da, eta gure asmoa ildo horretatik jarraitzea da. Uzten badigute, behintzat.

Hala ere, ezinezkoa dirudi denak asebetetzea. Hainbatentzat gutxitxo da egiten dena eta beste batzuek, berriz, errezeloz hartuko dute ematen

den pausorik txikiena ere. Zaila al da bi mutur horien artean mugitzea?

Nahiko konplexua da, zenbait kasutan gure lana ongi ulertu ez delako. Bi polo daude eta hasiera ez zen batere erraza izan. Jarrera batzuk ulertzen ditut, nik neuk ere bizi izan nituelako beste garai batzuk, ia ezer egin ez zenekoa. Baina oraingoan denborarekin ikusten joan da gauzak egin egiten direla.

Eskaria handituko balu eredu guztiz elebidunera joko luke NUPek?

Nik esango nuke jada badela elebiduna eskaintzen ari garena, eta handitu baino gehiago egokitzen joango da. Horrek planifikazioa eskatzen du eta lan hori egin dugu. Argi dugu gure eskaintzan eleaniztasunera jo nahi dugula, gaztelania, euskara eta ingelesarekin. Hau guztia Euskararen Plan Estrategikotik dator, hori onartuta dago, eta inork ezin du zalantzan jarri.

Hizkuntza Plangintzak 2009ra arteko epemuga zuen, hortaz iraungi da. Zein egoeratan dago Plangintza berria?

Aurrekontuekin bezala, luzapenetan segitzen dugu. Unibertsitateak ere badu hiru urteko plana, Plan Estrategikoa. Kontseiluak horren luzapena onartu zuen, baita Euskararen Plan Estrategikoarena ere. Orain hurrengo urteko Plan Estrategikoa lantzen ari gara eta horren barruan egongo da Hizkuntza Plangintza, 2013ra bitartekoa izango dena.

Zeintzuk dira aurrera begira ikusten dituzun erronkak?

Batez ere eskaintza sendotu, eta ikusgarri egiten segitzea. Horretarako urratsak eman ditugu, baina gehiago eman behar ditugu. Bestetik, kudeaketan zirkuitu elebidunak sortzea. Eta etorkizunean gustura hartuko nuke graduondoko ikasketetan ere euskararen presentzia izatea. ■

Babeslea: **HABE**